

Предположението за действащо предприятие при изготвяне на финансовите отчети.

Теоретични и методологически противоречия в контекста на представителните теории за измерванията

ас. Константин Велчев

ИУ – Варна, катедра „Счетоводна отчетност”

GSM: 0897868979

e-mail: Konstantin_Velchev@abv.bg, Velchev@sirius-a.eu

Резюме: Процесът на финансова отчетност изисква измерване и метрифициране на стопанските процеси и факти през изминалия отчетен период, за разлика от процеса на финансово докладване, които изисква оповестяване на метрифицираните данни за миналото през фокуса на очакваните бъдещи събития. Тези две диаметрално противоположни изисквания продукувани от линейното схващане на понятието „време”, внасят колизия в теоретичното разбиране и методологическото приложение на концепцията за „действащо предприятие”. Централният акцент в тази статия е поставен върху противоречия в интерпретацията на предположението от перспективата на представителните теории за измерванията. Настоящото изложение обобщава критичните научно – практически изследвания на автора върху същността на предположението за „ действащо предприя-

тие” и неговото влияние върху измерванията, метрификацията и докладването на информацията във финансовите отчети.

Ключови думи: действащо предприятие, измервания, оценки, отчет, бъдеще.

JEL: G32, G33, K35.

Икономическото състояние на предприятието и последиците от неговите операции (оперативна дейност) са оповестени в изготвените от неговото управление финансови отчети (ФО). Според Lev, Li и Sougiannis (2005) финансовите отчети по същество представляват комбинация от (оценки на – б.а.) факти и предположения и, което е най-важно – разграничителната линия между двете много често остава неизвестна за крайните потребители на информацията от тях.

Една от основните характеристики на счетоводството, а според някои специалисти счетоводи основен счетоводен принцип (постулат), е възможността за представяне на обектите на отчитане чрез паричния измерител, т.е тяхната оценка, опосредствана от номинал-

ната парична единица. Ползвайки парите като универсален измерител, счетоводството дава възможност за *едномерно* (с *едно мерило*) *представяне* на разнородна съвкупност от натурални измерители, заедно с техните количествени оценки и „качествено различни по своя характер, същност, форма и предназначение обекти (активи, пасиви и капитал – б.а.)“. Филипова (2009:208). На тази основа се е формирал и основният критерий за счетоводно признаване на дадено стопанско явление, сделка или факт, засягащо предприятието. А именно – възможността за *надеждното* му количествено измерване и на тази база – и *прихващане* на качествена (стойностна) оценка.

Разграничаването на количествените и качествените характеристики за същността на икономическите процеси и явления почива на диалектичния метод. Философските възгледи за същността на този метод почиват на съждението за дуалистичната (двумерна) същност за нещата. В основата на диалектичния метод от перспективата на обществено-икономическото развитие лежат две основни взаимно свързани, обуславящи се и допълващи се характеристики на процесите и явленията – количествена и качествена, които винаги преминават от една в друга и на тази база дават цялостната характеристика за същността на даден процес или стопански факт. С други думи, от перспективата на диалектичния подход всеки процес или факт има двояка същност и характер, които се свеждат до количествени и качествени типикали.

Според Филипова (2009:208) терминът „измерване“ в счетоводството следва да се разбира като процес на даване на количествена оценка на счетоводните обекти съобразно определени правила, а „оценяването“ – като изразяване на тази количествена оценка в паричен (стойностен) измерител. Изследванията върху различни автори ставаници ни дават основания да обобщим следните по-важни изходни допускания:

- И стойността, и оценката, в контекста на счетоводната наука, следва да се разбират като следствие – резултат от процеса на измерване.
- Оценката е субективна, мотивирана преценка на нейния изследовател (потребител) за ценността на качествените характеристики на измервания процес или стопански факт. Т.е за оценка можем да приемем само онази стойност, която отразява (съответства на) целите на нейния потребител.
- Процесът на измерване е съвкупност от методи и правила, чрез които се дава количествена мярка за стопанските процеси, явления и факти.
- Според Трифонов (1998) „Въпросът за същността (качествената характеристика) на стойността не трябва да се смесва с въпроса за количественото измерване на стойността“.

И оценката, и нейната стойност е предопределена и се влияе от количествените и качествените характеристики на отчетните обекти и като такава е синтезиран, стойностен израз на тези характеристики. С други думи стойността – като резултат от процеса на измерване, дава нейното количественото характеризирание и се влияе от условията, при които е направено измерването. Докато стойността като следствие на процеса на прихващане на стойност (стойносттаване) дава нейното качествено характеризирание и се влияе от факторите, оказващи влияние върху монетарната (паричната) единица.

Изследователите Luce, Krantz, Suppes, Tversk (1971), Nagens (2002) и др. застъпват **тезата, че измерванията трябва да бъдат оценявани по отношение на условията, в които са получени.** Това е необходимо поради факта, че измерванията могат да бъдат направени при нестандартни условия (чиято основна цел намира своята материализация в креативното

счетоводство¹ – б.а.) и като следствие от това сравняването и анализът на тяхната оценка могат да доведат до погвеждащи заключения. Според становище за рамката на финансова отчетност, издадено от IASB² (2006), и МСФО 1, счетоводните измервания за изготвяне на ФО на предприятията, чиято дейност се очаква да продължи в бъдеще, трябва да се изготвят в условията на презумпцията за действащо предприятие. Това, от своя страна, налага счетоводните оценки за целите на ФО да бъдат подчинени на предположението за действащо предприятие. Възниква въпросът възможно ли е това? За кои статии от ФО е възможно и за кои не е?

Walk, Tearney, Dodd (2001:138) поддържат становището, че освен ако няма доказателства за противното, се приема, че **предприятието ще продължи дейността си за неопределено време**. В контекста на последното Sterling (1968) акцентира върху това, че ФО, почиващи на това предположение, са изготвени за минали събития, но истинността на тези твърдения зависи от последващи бъдещи събития. С други думи бъдещите събития са тези, които потвърждават истинността на ФО и потвърждават неговата достоверност. Въпреки тези съждения не можем да пренебрегнем факта, че счетоводната оценка, като резултат от процеса на измерване, възниква в определен момент във времето. Според Sterling (1979) целта на измерването е да формира оценка в този конкретен момент във времето, независимо на каква основа стъпва измерването и какво ще се случи след това. Това идва да ни покаже, че истинността на измерванията и оценките не може и не трябва да бъде зависима от бъдещи събития.

В контекста на това Sterling (1997:418) изказва **становището, че един актив е актив, тъй като ще се ползва (употребява – б.а.) в бъдеще**; неговото ползване ще се измерва чрез размера на амортизацията и ще се оценява и представя в баланса по историческа цена (past prices). Един актив може да бъде класифициран въз основа на предположението за действащо предприятие, но предприятието ще трябва да продължи и в бъдеще своята независима дейност – по начина, както го сега, за да може да представи активите си въз основа на **последните очаквания за бъдещи събития**. Тоест **оценките на тези активи трябва да бъдат коригирани**, за да отразяват очакванията за бъдещи събития. Анализът на това съждение идва да ни покаже, че оценките на отчетните обекти във ФО нямат емпиричен характер, а те следва да се коригират в зависимост от очакванията ни за бъдещите събития. Единствената оценка, удовлетворяваща съждението на Sterling, е ликвидационната оценка. Тоест целта на това измерване е да доведе до формиране на ликвидационна оценка **в този конкретен момент** във времето, **независимо на каква основа стъпва измерването и какво ще се случи след това**.

Всичко това идва да ни покаже и още нещо, че ликвидационната оценка е показател за стойностен размер в този конкретен момент от време. Тя отразява в себе си всички качествени и количествени характеристики на измервания обект. Важен момент в разбирането за ликвидационната оценка е, че нейното получаване не зависи от това на каква основа стъпва измерването (каква методология се използва). С други думи, ликвидационната оценка не зависи от това дали ще се получи в резултата на ко-

¹ Счетоводният процес е изтъкван от много събития, изискващи вземане на определено решение и решаване на конфликти между противоречащи си подходи за представяне на резултатите от финансови операции и събития, ... и тази гъвкавост създава възможност за манипулации, измами и представяне на неверни данни. Тези практики, практикувани от по-недобросъвестните представители на счетоводната професия, са известни като „креативно счетоводство“. Jameson (1988:7-8).

² IASB – Борд за международни счетоводни стандарти.

ризиране на историческата цена или чрез методология, изискваща прилагането на концепцията за справедливата цена. Най-важното е, че тя ще отразява обективното състояние на обектите в този конкретен момент, в който е направено измерването.

Според Narens (2002) всички измервания (и оценки – б.а.) трябва да дават вярно отражение на **свойствата** на явленията, които те претендират да представляват. На тази база става ясно, че ФО не могат да претендират за емпиричност на представените в тях данни, тъй като те подлежат на проверка и потвърждение в *будеще*. В този смисъл не могат да се считат за измервания, тъй като не представят вярно отражение на **свойствата** на явленията, които те претендират да представляват. Тук възниква и въпросът за оценката на актива, респ. пасива, изразена чрез номиналната стойност на парите; кои свойства следва тя да отразява – тази на обекта на измерване или на монетарния измерител?

Sterling счита, че определянето на бъдещата икономическа изгода е очаквана величина както по отношение на активите, така също и на бъдещите икономически ползи, които се очаква да бъдат дадени за уреждане на пасив и като такава не са процес на измерване. От позиция на бъдещето, според него, икономическата изгода не представлява процес на измерване, а по-скоро прогнозиране. Последното хвърля сянка на съмнение върху това дали ФО отразява обективното състояние на предприятието (към датата на неговото изготвяне), или като резултат от приблизителната оценка (тази, на която стъпва и предположението за справедлива пазарна стойност) той трябва да се разглежда като прогноза, която следва да се потвърди или отхвърли от бъдещите събития. Това становище идва да ни покаже, че интересът (изгодата), който се крие в бъдещето, е обект на прогнозиране на приблизителна оценка и като такъв доказва тезата, че ФО, изготвен на предполо-

жението „действащо предприятие“, не може бъде емпирично пробирани в настоящето.

Според Decoene, Onghena, Janssen и др. (1995) Величините са исторически и теоретично определени отражения на количествените аспекти на обективно съществуващите структури (предприятия – б.а), а не само резултати (оценки – б.а) от метрификацията или процедурите за измерване. В този ред на мисли е очевидно, че нещата, които не могат да бъдат обективно определени, не могат да бъдат и измерени. Бъдещите явления не могат да бъдат обективно определени, тъй както те все още не са настъпили. Водени от последното, следва да заключим, че **субективните оценки, дадени на прогнозите, не са измерими и емпирично доказани**. Предвид това, стойността на активите и пасивите не може да бъде измервана при условията на принципа за действащо предприятие, тъй като тази стойност е плод на паричната квантификация на субективната прогноза за бъдещата икономическа изгода.

Luce, Krantz, Suppes и Tversk (1971:13) отбелязват, че *емпиричната релационна структура трябва да се разглежда като обективно съществуващо предприятие*, но която не е обвързана със субективните предположения на дадено лице. С други думи, всяка емпирична релационна структура трябва да бъде емпирично пробирани. Ако информацията в отчета за дохода и счетоводният баланс, изготвен на принципа за действащо предприятие, са зависими от бъдещи събития, то тази информация не може да се счита за обективно икономическо състояние на отчитащото се дружество, което пък означава, че тези данни не информират за измерване и респективно за състояние, а информират за намерение в контекста на приблизителните оценки.

Paton и Littleton (1940) изразяват погледната си за това че „*действащото предприятие*“ следва да се разглежда като *предположение*, а не като

фактично твърдение. Този факт не трябва да хвърля съмнение върху рамките на процеса на бизнес докладване. Според Hornby (2005:77) едно предположение предполага наличие на вярна или усещане, че нещо не е вярно или че нещо ще се случи, въпреки че няма ясни доказателства за това. Тоест смисълът на едно предположение се корени в неемпиричните доказателства, които то поражда. Тъй като „действащо предприятие“ се предполага по силата на нормативните догми, това идва да покаже, че няма доказателства за неговото съществуване в този конкретен момент, в който се предполага (презюмира). На тази база можем да заключим, че няма ясно доказателство, че ФО – изготвени по силата на действащото предприятие, съдържат фактична информация (информация, почиваща на стопански факти). Това поражда и въпроса дали ФО съдържат информация за измервания, почиващи на стопански факти, респективно – за обективното икономическо състояние към момента на изготвянето на ФО.

Като резултат от посочените авторови мнения можем да заключим, че:

- Измерванията (респ. оценките), направени на принципа *действащо предприятие*, не могат да се считат за точно отражение на качествата на икономическите събития. Както беше отбелязано по-горе, измерванията трябва да отразяват обективното (истинското) състояние на свойствата на обектите, които те претендират да представляват. Следователно счетоводната квантификация (quantification), която почива на предположението за действащо предприятие, не може да се третира като процес на измерване, т.е. всички оценки, произтичащи от този процес на прогнозиране, също хвърлят сянка на съмнение върху обективността на докладваната информация.
- Съществува значителен риск при интерпретиране на понятието време и по-специално минало и бъдеще, които могат да бъдат неправилно взаимосвързани. Не винаги миналите

събития определят бъдещите състояния. Миналите събития определят настоящите резултати (следствия). Настоящите резултатите кореспондират и са изходна база за генериране на бъдеща икономическа изгода, която пък е резултат от продължението на стопанския процес. В този ред на мисли оповестяването на реалността за даден период и/или към даден момент може да бъде нарушено. Това се предопределя от колизията, породена в методологията на измерване и изготвяне на отчета за дохода в съответствие с историческите процедури за измерване на разходите, респ. приходите и едновременно с това с изискванията към отчета за финансовото състояние, в който следва да се поддържа концепцията за бъдещата изгода, предопределена от предположението за действащо предприятие. В резултат на това необичайно се смесват стойностни данни. Тези данни отразяват *временни състояния (състояния в конкретен момент)*, оценени чрез коригиране на историческата цена с очакванията за бъдещия поток от икономическа изгода или чрез смяна на методологията на измерване, чието олицетворение е концепцията за справедлива стойност. По наше мнение това идва да покаже, че в контекста на предположението за действащо предприятие съществува проблем в процеса на финансово отчитане и докладване, който касае изглаждането на момента на настъпване на събитията и моментите на тяхната последваща оценка, независимо от мотива, с който се правят (дали с цел прогнозиране на изгодата от тях или да преведат историческата цена в състояние на обективност поради изменение в качествената стойност на монетарната единица). Според нас проблемът се корени в това, че финансовата информация (оценките), свързана с миналото и с бъдещите събития, са обобщени (кумулятивни). Следователно, като съвкупност, тези оценки създават резултат, който не отразява нито миналото, нито бъдещето.

- Надеждността на оценката се гарантира от методологията на преобладаване на измер-

ването, а така също от избягване на субективизма, наложен от нестандартните условия, в които е възможно да се проведе измерването³. Качествените характеристики на оценката трябва вярно да отразяват свойствата на явленията, които те претендират да представяват. Количествените характеристики на оценката се предопределят от методиката на измерване на обективно съществуващата реалност (настояще), с изключение на бъдещите събития, които са обективно нереални и за които е *невъзможно* да се детерминира ефектът им върху настоящата обективна реалност.

Според Sterling (1997) измерването в своята същност е откриване и оповестяване на съществуваща обективна действителност. Той твърди, че бъдещите величини могат да бъдат предвидени и проверени, тъй като те се *появяват* в хода на времето, но че измерванията като процес трябва да почиват и бъдат направени в настоящето. От това става ясно че бъдещите събития могат да бъдат предвидени, но не могат да бъдат измерени. Също така става ясно, че само явления, които съществуват *в момента, са измерими*, което кореспондира с информацията от ОФС, но не и с ОД, където преобладават историческите оценки. Счетоводните данни, които се отнасят до бъдещи събития са структурно различни от тези, които представляват минали и/или настоящи събития, което следва ясно да се диференцира в отчетните форми.

В исторически план стойността на икономическите обекти винаги се е изразявала чрез използване на монетарната единица. Физическите единици (натурални измерители) се използват само като спомагателни. „Монетарната ед-

ница осигурява изключително предимство на счетоводството, количествено да съизмерва качествено разнородните *потребителни стойности*.” – Трифонов (1999:256). С други думи, в контекста на диалектическия метод, монетарната (парична) единица опосредства оценката на качествените характеристики както на стопанските процеси и явления, така и на качествените характеристики на счетоводството като човешка дейност, и дава количествена мярка за всички тях. От мнението на Трифонов произтича и още един много важен извод. Паричната форма на стойността винаги е била схващана като геноминатор, чрез който е възможно сравняването на хетерогенна съвкупност от ***потребителни (разменни) стойности***, като следствие (отражение) на качествените характеристики на самите отчетни обекти.

Традициите, натрупани в счетоводството до преди 20-30 години, са лансирали схващането за докладване на финансовите отчети на база историческата цена, която обаче не отразява ефекта от променящите се цени. Както отбелязахме по-горе в изложението, ефектите от променящите се цени са следствие от качествените характеристики на монетарната единица, т.е., по-точно, измененията във времевата стойност на парите под влиянието на обективните макроикономически фактори. Схващането за докладване в ФО по исторически цени все повече отстъпва в теоретичен и практико-приложен аспект пред концепцията за пазарната стойност на докладваните величини във ФО. Особено остри в своята критика на историческата цена са онези критици, които фаворизират разбирането, че ФО следва да

³ Вж. ДонеВ (2011) „... В условията на световната финансова и икономическа криза финансовата информация губи от своите качества за надеждност. Това естествено поставя на сериозно изпитание господстващите в момента оценъчни бази в счетоводството. ... Основните проблеми по отношение приложението на справедливата цена като оценъчна база в счетоводството възникват от нееднаквия подход към различните обекти при прилагане на текущото отчитане и (последващо – б.а.) представяне. Методологическата непоследователност в МСС се установява и по отношение признаването на разликите между историческата и справедливата цена. ...”

служат на инвеститорите и оценките в тях следва максимално да спомагат за определяне на пазарната стойност на предприятието в неговата цялост. Търсенето на различни пътища за счетоводно отчитане и докладване ефектите от промяната на цените е в своя апогей с приемането на МСС 15 „Информация, отразяваща ефектите от промените в цените“ през 1989 г., ревизиран през 1994-та и по-късно през 2005 г. отменен. Още в самото начало изрично е посочено, че „не е постигнат международен консенсус в това отношение“. Въпреки че по-късно е отменен, този стандарт заслужава внимание поради факта, че *систематизира основните подходи при изготвяне на финансовата информация, отразяваща ефекта от промяната в цените*:

- **Подход на общата покупателна сила**, чиято същност се изразява в коригиране на оценките на всички или на част от перата във ФО с помощта на индекса, отразяващ промените в общото ценово равнище. Главно преимущество на този подход е, че информацията във ФО се позовава на реални сделки. Същественният недостатък на подхода произтича от трудността при изчисляване на индекса, отразяващ промените в общото ценово равнище.
- **Подход на текущата стойност**. При този подход счетоводните обекти не се представят по историческа цена, а по текущи оценки. Като оценъчна измерителна база се използва възстановимата стойност – определена от текущата пазарна стойност, по която може да се придобие и/или възникне съответния актив и/или пасив. Ако възстановителната стойност е по-ниска от нетната реализируема стойност и от настоящата стойност на съответния счетоводен обект, то по-високата от последните две се приема за оценъчна база. Като положителна черта на този подход можем да посочим факта, че се променя самата оценъчна база, т.е. внасят

се генерални промени в методологията на измерване. На тази основа е възможно да се получи оценка, отразяваща обективната реалност, но при условие, че се сведе субективизмът в приблизителната оценка до минимум. По наше мнение това може да се опосредства от прецизна статистическа информация за реални сделки, що се отнася до възстановителната стойност. Останалите две форми на възстановителната стойност не могат да претендират за емпирична представителност, респ. доказуемост. Главен недостатък на възстановителната стойност е, че тя се основа на хипотетични сделки и всичките ѝ форми – нетна реализируема стойност и настояща стойност, са субективна преценка на управлението. Това, от позицията на представителната теория за измерванията, е недопустимо, тъй като измерванията, а на тази база и оценките, следва да почиват на обективната реалност и да отразяват свойствата на фактите, които претендират да представляват.

- **Подход на настоящата стойност**. Този подход почива на използването на дисконтовата стойност при оценка на отчетните обекти. Намира приложение в случаите, в които не можем да определим оценката на пазарен принцип и най-вече в случаите, в които липсва информация поради ниската ликвидност на пазара. Днес се приема, че настоящата стойност е инструмент, използван да отрази времевата стойност на парите. Тази концепция е широко застъпена в икономиката и корпоративните финанси и е **елемент на най-съвременните модели за оценка на активите**. Считаме, че този подход е удачно да се ползва като лост за управление на принципа „действащо предприятие“, но неговото приложение при изготвяне на информацията за финансовите отчети значително оцветява обективността. Главен недостатък на този подход при оценка на отчетните обекти е, че той почива на сегашната стойност на предполагаеми бъдещи нетни парични пото-

ци. Съгласно представителните теории за измерванията, бъдещите събития могат да бъдат прогнозирани, но не могат да се считат за процес на измерване. На тази основа оценката, опосредствана от дисконтовия метод, не почива на обективната действителност и нейното емпирично доказване зависи от бъдещи събития.

Проблемът за оценките на активите и пасивите на предприятието е много съществен и винаги е предизвиквал спорове и дискусии сред специалистите. По наше мнение тези спорове са плод на дуалистичната същност на нещата. Една част от специалистите фаворизират качествените характеристики на стойността, друга част фаворизират количествените ѝ характеристики. В крайна сметка и двата типа оценка в значителна степен се влияят от момента на нейното възникване, последващо коригиране и оповестяване, а така също и от намеренията и мотивите, с които се извършва измерването.

През последните години под силния натиск на различните научни направления за стойността счетоводните стандарти все по-често са насочени към удовлетворяване на всички потребители на ФО, поради което се обръща все по-голямо внимание на използването на справедливата стойност при оценяването на активите и пасивите. Според Донеv (2011) „...Глобалният въпрос обаче е този, че справедливата оценка не може да отрази оценката, която *ще получат* активите и пасивите при реално действащ пазар към момента на осъществяване на реални сделки“. От това съждение става ясно, че справедливата цена е продукт на презумпцията „действащо предприятие“ и като такава тя подлежи на пробация и емпирично доказване от бъдещи събития. На следващо място, като основен проблем в приложението на справедливата стойност, Донеv акцентира върху подхода на

признаване и текущо отчитане: „По-често срещаните регламентации (от контекста става ясно, че се коментира МСС – б.а.) се свързват с признаването на приходите директно в капитала, докато разходите се признават като текущи..., в резултат... се допуска и признаване на нереализирани приходи.... поради нарастване на пазарната цена на активите“. Това игва да ни покаже, че по-голям подход води до деформация на информацията за финансовите резултати и капиталите на предприятията, което в голяма степен граничи с креативните техники за отчитане и оповестяване на информацията във ФО. В тази връзка Донеv поставя въпроса дали не е дошъл моментът да се определи приоритетът при текущо и последващо оценяване, по историческа и справедлива цена. Интерес представлява лансираната от него идея – периодично активите и пасивите да се преоценяват по справедлива цена и то главно при изготвяне на ФО, *като разликите не се отразяват в основните елементи на тези отчети.*

Концепцията за справедливата цена повишава и ролята на прогнозните оценки във финансовите отчети, а от там и на субективизма, свързан с неопределеността. „Тя съдържа дефектите на субективизма при нейната оценка“, заключава Донеv. На тази база субективните оценки и прогнози заемат значителна част от общоприетите счетоводни рамки (US-GAPP и МСФО/МСС) и консумират все по-голяма част от времето и усилията на техните създатели и ползватели. Като резултат от това информацията, поднасяна във ФО, става все по-неразбираема, приблизителна и субективна, което хвърля сянка на съмнение в измервателните способности на счетоводството като научна дисциплина. В специализираната литература съществуват редица изследвания във връзка с оценките и качеството на финансовата информация. В резултатите от едно

такова изследване Lev, Li u Sougiannis (2005) заключават, че използването на приблизителните оценки като резултат от неопределеността не подобрява качеството на информацията, използвана от инвеститорите за вземане на инвестиционни решения. Авторите повдигат въпроса и за надеждността на счетоводните приблизителни оценки.

По наше мнение в тази насока обективизиране на информацията във ФО – при запазване на текущото статукво на оценъчните бази, е възможно, ако:

- се разделят елементите на ФО на такива, получени на база на прогнози и приблизителни оценки, и такива, основани на действителни факти;
- се търсят възможности за оповестяване на финансова информация, която да е адаптивна към интересите, мотивите и ценностите на всяка група потребители. Може би е дошло времето да се търсят подходи и методи за конвертиране на данните от ФО, изготвени на една изходна база, в друга, съобразена с критериите на основните групи потребители на финансова информация.

Литература

1. Генов, Г., Г. Тодоров, Ф. Филипова, . Теория на счетоводството. Изд. „Стено“, 2009.
2. Донеv, К., (2011). Глобалните предизвикателства пред счетоводството и финансовия контрол. Сборник с доклади от научна конференция, Изд. „Наука и икономика“, с. 11-20.
3. Трифонов, Т., (1998). Икономиксът и управленското счетоводство. Сп. „Български счетоводител“, бр. 6, с. 30 -32.
4. Трифонов, Т., (1999). Теория на счетоводството. Изд. „Тракия М“.
5. Decoene, S., Onghena, P., Janssen R., (1995). Representationalism under Attack. *Journal of Mathematical Psychology*, 39, pp. 234-242.
6. Hornby., A. S., (2005) *Oxford Advanced Learner’s Dictionary of Current English*. Oxford University Press, Oxford.
7. Luce, R. D., D.h. Krantz, P. Suppes, A. Tversk, (1971). *Foundations of Measurements. Additive and Polynomial Representations*, Vol. 1, New York.
8. Lev, B. I., S. Li, T. Sougiannis, (2005). *Accounting Estimates: Pervasive, Yet of Questionable Usefulness*. NYU Working Paper (April), pp. 1-8.
9. Paton, W. A., A. C. Littleton, , (1940). *An introduction to Corporate Accounting Standards*. American Accounting Association.
10. Narens, L., (2002) *A Meaningful Justification for the Representational Theory of Measurement*. *Journal of Mathematical Psychology*, 46, pp. 746-768.
11. Starling, R. R., (1968). *The Going Concern: An Examination*. *The Accounting Review*, (July), pp. 481-502.
12. Starling, R. R., (1979). *Towards a Science of Accounting*. Accounting Publications of Scholars Book co.
13. Starling, R. R., (1997). *The Quest for a Science of Accounting: An Anthology of the Research of Robert R. Starling*. Edited by T. A. Lee and P. W. Wolnizer. Garland Publishing Inc, New York. **ИИ**